

GEDRAGSCODE VOOR GEACCREDITEERDE LEDEN VAN DE VSPN

Inhoud	Pagina
Inleiding	2
Preambule	4
I. Algemeen deel	5
I.1.2 Begrippen	5
I.1.3 Algemene bepaling	7
I.1.4 Bijzondere omstandigheden	7
I.1.5 Vertegenwoordiging van de sporter	8
II. De basisprincipes	9
III. Richtlijnen ter uitwerking van de basisprincipes.....	10
III.1 Verantwoordelijkheid.....	10
III.1.1 De kwaliteit van het beroepsmatig handelen	10
III.1.2 Continuïteit van het beroepsmatig handelen	11
III.1.3 Voorkomen en beperken van schade	11
III.1.4 Voorkómen van misbruik	12
III.1.5 Een geaccrediteerd lid van de VSPN en zijn werkomgeving.....	13
III.2 Integriteit	14
III.2.1 Betrouwbaarheid.....	14
III.2.2. Eerlijkheid.....	15
III.2.3 Rolintegriteit	16
III.3 Respect	17
III.3.1 Algemeen respect	17
III.3.2 Autonomie en zelfbeschikking.....	17
III.3.3 Vertrouwelijkheid.....	21
III.4 Deskundigheid	24
III.4.1 Ethisch bewustzijn	24
III.4.2 Vakbekwaamheid.....	25
III.4.3 De grenzen van het beroepsmatig handelen	25

Inleiding

Het is een goede traditie dat geaccrediteerde leden van de VSPN¹ zich bezinnen op de ethische kanten van hun beroepsuitoefening. Dat is niet exclusief voor Sportpsychologen VSPN®, maar de vertrouwelijke aard van hun werk en van de relatie met hun sporters maakt een voortdurende beroepsethische reflectie daarop noodzakelijk.

Voor beroepen van professionals als sportpsycholoog is het kenmerkend dat het handelen niet van tevoren met grote precisie kan worden voorgeschreven. Er blijft een zekere ruimte, waarbij een geaccrediteerd lid van de VSPN naar bevind van zaken zelf moet bepalen hoe te werk te gaan.

Bij de professionalisering van het beroep staan vier aspecten centraal: de deskundigheid, de maatschappelijke rol, de professionele standaard en de beroepsethiek. Aan de deskundigheid wordt inhoud gegeven door de kennis, kunde en kunst van de beroepsbeoefenaar.

De door de samenleving toegekende rol van een geaccrediteerd lid van de VSPN houdt de erkenning en machtiging in om de deskundigheid van het academische vakgebied in de praktijk toe te passen. De professionele standaard is het zorgvuldig handelen zoals een redelijk bekwame beroepsgenoot in gelijke omstandigheden zou doen, met middelen die in acceptabele verhouding staan tot het doel van de interventie. Bij dat handelen wordt uitgegaan van de rechten van de sporter en van de maatschappelijke plichten van de sportpsycholoog VSPN®.

De beroepsethiek vormt het waarden- en normenstelsel van de professionele standaard. Een van de doelstellingen van de Vereniging voor Sportpsychologie in Nederland, is in dit professionaliseringsproces een belangrijke rol te spelen. Dit gebeurt met name door het vertalen van de beroepsethische principes in gedragsregels die als richtsnoer dienen voor het beroepsmatig handelen.

De gedragscode is een kwaliteitsinstrument ten dienste van de beroepsuitoefening. Dit is in het belang van de sporter, van de sportpsycholoog VSPN®, van andere betrokkenen en van de sportpsychologiebeoefening in al haar facetten.

Hierbij dient de code als een leidraad voor het beroepsmatig handelen van de individuele sportpsycholoog VSPN®. Verder is het een informatiebron over wat van een geaccrediteerd lid van de VSPN in het algemeen kan worden verwacht en verlangd, voor

---

¹ Geaccrediteerde leden van de VSPN zijn leden van de vereniging zoals bedoeld in artikel 5.1 van de statuten van de vereniging. Het betreft leden die zijn opgenomen in één of meer van de registers sportpsycholoog onderzoeker, docent sportpsycholoog en praktijk sportpsycholoog zoals bedoeld in artikel 2.2.g van de statuten.

al degenen die te maken hebben met het professioneel handelen van de sportpsycholoog VSPN®. Ten slotte dient de gedragscode als maatstaf waaraan het handelen van een geaccrediteerd lid van de VSPN wordt getoetst naar aanleiding van een ingediende klacht. Eenieder die weet heeft van ethisch onjuist handelen door een geaccrediteerd lid van de VSPN kan gebruik maken van de klachtenprocedure van de VSPN, als hij of zij een redelijk belang daarbij heeft.

Deze procedure is vastgelegd in het Reglement voor het Toezicht. Met toepassing van het principe van hoor en wederhoor wordt de klacht behandeld door het College van Toezicht. Van de uitspraak van het College staat hoger beroep open bij het College van Beroep.

Uitgangspunt van de code is de noodzaak om gedragsregels te formuleren waaraan het beroepsmatig handelen van een geaccrediteerd lid van de VSPN dient te voldoen. Onder beroepsmatig handelen wordt dan niet alleen verstaan het handelen in het kader van een professionele relatie in engere zin, maar elk optreden in de hoedanigheid van sportpsycholoog VSPN®. De gedragscode als geheel steunt op de volgende vier ethische basisprincipes: verantwoordelijkheid, integriteit, respect en deskundigheid

Deze basisprincipes worden verwoord in een aantal algemene formuleringen die dienen ter oriëntatie voor de beroepsethische bezinning op het beroepsmatig handelen. De basisprincipes zijn vervolgens uitgewerkt in regels en richtlijnen met een meer concreet en specifiek karakter. Deze dienen als wegwijzer voor de ethische besluitvorming van een geaccrediteerd lid van de VSPN in een concrete situatie. Bij sommige artikelen ligt meer dan één principe ten grondslag aan de geformuleerde regel. Er is voor gekozen in zo'n geval het artikel onder te brengen bij het principe dat daarbij het zwaarst lijkt te wegen, al is die keuze soms arbitrair.

De gedragscode is in eerste instantie bedoeld om een geaccrediteerd lid van de VSPN de ethische dimensies voor te houden bij het richting geven aan zijn beroepsmatig handelen. Daarom verdienen ook regels in de gedragscode te worden opgenomen, die meer algemeen zijn geformuleerd en vragen om te worden nagestreefd. Verder is ervoor gekozen bij het opstellen van regels met een meer concreet en specifiek karakter de eis van toetsbaarheid niet altijd absoluut te laten gelden.

Waar mogelijk zijn de regels echter zodanig vormgegeven dat zij wel kunnen dienen om er het beroepsmatig handelen formeel aan te kunnen toetsen, als dat nodig is. Maar ook dan is het onvermijdelijk dat die regels soms een zekere professionele handelingsruimte zullen openlaten.

Om een duidelijke structuur in de gedragscode aan te brengen, wordt bij het formuleren

van de richtlijnen steeds aangesloten bij één van de basisprincipes.

Preambule

Voor sportpsychologen gelden de hieronder genoemde gedragsregels zoals die ook voor psychologen gelden.

Aangemerkt dient te worden dat het werk van de sportpsycholoog soms onder andere omstandigheden plaats kan vinden. In een klinische setting word je meer met begrensd werken opgeleid en lijkt dat ook meer vanzelf te gaan. Sport is een andere, vaak informele setting. Sporters zitten goed/positief in hun vel, zien er goed uit, kunnen zeer aantrekkelijk zijn, waardoor je ook als hulpverlener geneigd kan zijn om minder begrensd te (willen) werken. Daarbij kan het vanwege je functie ook nog voorkomen dat je in het domein van de sporter zelf komt (bij trainingskampen, wedstrijden, etc.). Sessies worden in zo'n geval onder minder begrensde omstandigheden gehouden (kleedkamer, hotelkamer etc.). Daarnaast is specifiek voor topsport het omgaan met pers en media; voor sommige bekende topsporters geldt een groot afbreukrisico. Voor de individuele begeleiding van sporters geldt eenzelfde vertrouwelijkheid over de inhoud van de contacten dan voor alle andere cliënten gezien het beroepsgeheim van de sportpsycholoog. Daarbij is terughoudendheid in "diagnostiek op afstand", met andere woorden terughoudendheid in psychologische uitspraken doen over topsporters en coaches die men niet persoonlijk kent, van het grootste belang. Sportpsychologen kunnen tenslotte vanuit hun eigen sportervaring ook vaker met bekenden vanuit eigen kring gaan werken. Onder deze omstandigheden geldt dat zelfreflectie en begrensd werken in de begeleiding van sporters en sportbegeleiders voorop dienen te staan. Er zijn drie specifieke omstandigheden waarbij de gedragscode voor sportpsychologen afwijkt van de klinische setting.

Allereerst de plaats waar de interventies plaatsvinden. Meestal zal dat de praktijkruimte van de sportpsycholoog zijn met alle eisen die daarbij horen. De sportpsycholoog gaat echter ook mee op trainingskampen of toernooien en bezoekt ook wedstrijden om te observeren of interventies te plegen. Op deze plekken is de sportpsycholoog 24 uur per dag aan het werk. Hij is onderdeel van het begeleidingsteam en heeft contact met staf en spelers. Dit vereist een vorm van participierend observeren en het houden van een professionele afstandelijkheid en tegelijkertijd betrokkenheid met het welzijn en presteren van de staf en het team. Tijdens de sociale momenten (bv. eten, busreizen e.d.) stelt de sportpsycholoog zich terughoudend op en gebruikt 'conversational sportpsychology'. Hij/zij voert gesprekken in een vrij toegankelijke ruimte. De gesprekken zijn vertrouwelijk tenzij het prestatie-issues zijn. In overleg met de sporter wordt dit aangegeven bij het verantwoordelijke stafid.

Ten tweede de rol van de sportpsycholoog. Deze is meervoudig in een setting op een toernooi. De sportpsycholoog dient zich ten allen tijde bewust te zijn van zijn specifieke rol en daarnaar te handelen. Bij ervaren rolverwarring dient hij dit kenbaar te maken aan de verantwoordelijken om samen tot een oplossing te komen.

Ten derde de mens achter de sportpsycholoog. Op toernooien en trainingskampen is de sportpsycholoog ook mens en zien zijn cliënten hoe hij of zij zich gedraagt en wat voor persoonlijkheid die is. Voor de vertrouwensband is het belangrijk dat de sportpsycholoog goed in de groep ligt en zichzelf als belangrijkste instrument ziet voor zijn interventies (zie quote van Andersen, 2000). "Sportpsychologische dienstverlening is niet een ontspanningsoefening of een begeleide verbeeldingsoefening... Het onderzoek naar overdracht is het onderzoek naar het proces... Onze persoonlijkheden zijn het belangrijkste gereedschap voor onze professie en zij spelen een centrale rol in het proces van overdracht. Als een sportpsycholoog oprecht is, zorgzaam, respect heeft, vrij is van narcistische behoeften, sportpsychologie ziet als een service aan anderen en gefascineerd is door de variatie in menselijk gedrag en relaties, dan heeft de sportpsycholoog waarschijnlijk een zeer goed instrument om mee te werken (namelijk zichzelf). Als een sportpsycholoog behoeftig is, geaccepteerd wil worden door coaches en sporters, zich te veel identificeert met cliënten, zich zoveel inleeft bij de sporter dat grenzen vervagen en gezien wil worden als een goede sportpsycholoog, dan zal de behoefte een negatieve invloed hebben op de overdracht. Een groter probleemgeval is een sportpsycholoog met sterallures, wensen om met beroemde sporters te werken, die primair geïnteresseerd is in status en sporters ziet als een weg naar erkenning. Zulke narcistische behoeften kunnen hem leiden naar subtiel (afhankelijkheid koesteren) en minder subtiel (volledig uitbuitend) gedrag dat grote invloed heeft op de belangrijkste relatie in dit boek: de werkalliantie." (Andersen 2000, p.7)

I. Algemeen deel

In deze code worden personen in de mannelijke vorm aangeduid. In voorkomende gevallen worden daarmee vanzelfsprekend ook vrouwelijke personen bedoeld.

I.1.1.1 Samenhang van de code

De bepalingen in dit deel moeten worden gelezen in samenhang met de overige bepalingen van de gedragscode.

Als de omstandigheden dat vereisen, vormen de relevante bepalingen uit het onderstaande een integraal geheel met de overige bepalingen van de gedragscode.

I.1.2 Begrippen

I.1.2.1

het beroepsmatig handelen: alle handelingen die een geaccrediteerd lid van de VSPN verricht wanneer hij optreedt in zijn functie of gebruik maakt van de aanduiding sportpsycholoog VSPN®; hieronder valt de professionele relatie, het optreden als wetenschappelijk onderzoeker, docent, supervisor, in de media, et cetera;

I.1.2.2

de betrokkene: elke persoon die direct of indirect is betrokken bij het beroepsmatig handelen van een geaccrediteerd lid van de VSPN of die daardoor in zijn belangen wordt geraakt; zoals de sporter, de partner en naaste verwanten van de sporter, de opdrachtgever, collega, student, proefpersoon, et cetera;

I.1.2.3

de professionele relatie: de relatie die een geaccrediteerd lid van de VSPN aangaat met een of meer personen, gericht op behandeling, begeleiding, advisering of psychologisch onderzoek;

I.1.2.4

de sporter: de persoon met wie een geaccrediteerd lid van de VSPN een professionele relatie aangaat, onderhoudt, of onderhouden heeft; zoals de klant, de onderzochte, et cetera;

I.1.2.5

Het sportersysteem: een aantal personen in hun onderling functioneren, met wie een geaccrediteerd lid van de VSPN één professionele relatie aangaat, onderhoudt, of onderhouden heeft;

I.1.2.6

derden: alle anderen dan de sporter of het sportersysteem;

I.1.2.7

de opdracht: omvat zowel de vraagstelling die aan het beroepsmatig handelen ten grondslag ligt, als de afspraken over voortgang, procedurele aspecten en rapportage en de financiële afwikkeling van de opdracht;

I.1.2.8

de opdrachtgever: de sporter of het sportersysteem, dan wel de externe opdrachtgever door wie de opdracht wordt gegeven;

I.1.2.9

de externe opdrachtgever: de persoon of rechtspersoon die opdracht heeft gegeven tot enige vorm van beroepsmatig handelen, maar die niet zelf de sporter of het sportersysteem is, noch de verwijzer;

I.1.2.10

de verwijzer: de persoon op wiens advies de sporter een professionele relatie met een geaccrediteerd lid van de VSPN aangaat.

I.1.2.11

wettelijk vertegenwoordiger(s):

- de ouder(s) van de minderjarige sporter, die het ouderlijk gezag over hem uitoefent of uitoefenen, dan wel diens voogd;
- de door de rechter benoemde curator of mentor van de meerderjarige sporter.

I.1.2.12

gerichte toestemming: de toestemming tot enig handelen, die een betrokkene geeft aan een geaccrediteerd lid van de VSPN nadat deze de aard, de bedoeling, de mogelijke consequenties en de reikwijdte van dat handelen expliciet heeft duidelijk gemaakt. Tot de voorwaarden van gerichte toestemming behoort het geven van mogelijkheid tot inzage vooraf in schriftelijke stukken die aan derden worden verstuurd.

I.1.2.13

gegevens: alle op een persoon herleidbare data die in welke vorm dan ook bewaard worden, waaronder begrepen audiovisuele middelen en geautomatiseerde databestanden.

I.1.2.14

dossier: de op een sporter of sportersysteem betrekking hebbende verzameling van alle gegevens die een geaccrediteerd lid van de VSPN in zijn beroepsmatig handelen heeft verkregen en die hij bewaart vanwege hun relevantie voor kwaliteit en continuïteit van de professionele relatie. Persoonlijke werkaantekeningen van een geaccrediteerd lid van de VSPN behoren niet tot het dossier.

I.1.2.15

rapportage: alle tot één of meer sporters herleidbare bevindingen, beoordelingen of adviezen die mondeling of schriftelijk worden uitgebracht;

I.1.2.16

gegevensverstrekking: het aan andere derden dan de externe opdrachtgever ter beschikking stellen van gegevens zoals die in het dossier aanwezig zijn, anders dan in de vorm van een rapportage.

I.1.3 Algemene bepaling

I.1.3.1 Zorgvuldigheid

Een geaccrediteerd lid van de VSPN neemt in de uitoefening van zijn beroep de zorgvuldigheid in acht door te handelen naar de inhoud van de gedragscode.

I.1.4 Bijzondere omstandigheden

I.1.4.1 Onverenigbaarheid van codeartikelen

Als een geaccrediteerd lid van de VSPN in een bepaalde situatie ervaart dat het volgen

van een bepaling van de gedragscode ertoe leidt dat een andere bepaling van de gedragscode niet gevolgd kan worden, weegt hij de gevolgen van de keuze voor één van de bepalingen zorgvuldig af en overweegt hij zijn vereniging en/of ervaren vakgenoten te consulteren.

I.1.4.2 Afwijken van de gedragscode

Als de uitzonderlijke situatie zich voordoet dat een geaccrediteerd lid van de VSPN redenen heeft om af te wijken van de door de gedragscode voorgeschreven handelwijze, zonder dat er sprake is van tegenstrijdige codeartikelen zoals bedoeld in het vorige artikel, dan dient hij de vereniging te raadplegen of een vakgenoot die niet rechtstreeks bij de professionele relatie is betrokken. Dit doet hij voordat hij beslist over zijn handelwijze. Als de genomen beslissing afwijkt van de gedragscode, moet deze grondig worden gemotiveerd. Uit de motivering moet blijken dat de handelwijze die strijdig is met bepalingen van de gedragscode, wel in overeenstemming is met de overige bepalingen van de gedragscode en het resultaat is van een zorgvuldige belangenafweging.

I.1.4.3 Toepassen van uitzonderingsbepalingen

Als een geaccrediteerd lid van de VSPN gegronde redenen heeft om toepassing te geven aan een uitzonderingsbepaling zoals geformuleerd in een artikel van de gedragscode, dan gelden in dat geval de in het vorige artikel omschreven motiveringseisen.

I.1.4.4 Afwijken van de gedragscode vanwege specifieke wettelijke regels

Als specifieke wettelijke regels een geaccrediteerd lid van de VSPN verplichten af te wijken van enige bepaling van de Gedragscode voor geaccrediteerde leden van VSPN, dan streeft een geaccrediteerd lid van de VSPN ernaar zoveel mogelijk de overige bepalingen van de gedragscode te volgen.

I.1.4.5 Wettelijk vereiste nakoming van de opdracht

Als de professionele relatie tot stand komt als gevolg van een opdracht door een externe opdrachtgever die een door de wet toegekende bevoegdheid heeft nakoming van de opdracht te eisen, dan blijven de rechten van de sporter gehandhaafd voor zover dit niet strijdig is met de regels die op deze opdrachtrelatie van toepassing zijn.

I.1.5 Vertegenwoordiging van de sporter

I.1.5.1 Minderjarige sporter

Als de sporter minderjarig is en nog niet de jaren des onderscheids heeft bereikt, worden de in de gedragscode aan hem toegekende rechten uitgeoefend door zijn wettelijk vertegenwoordiger(s), tenzij een geaccrediteerd lid van de VSPN redenen heeft om aan te nemen dat de belangen van de sporter ernstig zouden worden geschaad door

de betrokkenheid van de wettelijk vertegenwoordiger(s) bij de professionele relatie. De sporter wordt geacht in ieder geval de jaren des onderscheids te hebben bereikt als hij de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt, tenzij hij niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

Vanaf de leeftijd van 12 jaar wordt de sporter, ongeacht de aanspraken van zijn wettelijk vertegenwoordiger(s), zoveel mogelijk bij de uitoefening van zijn rechten betrokken.

I.1.5.2 Informatie aan de ouder zonder gezag

Als slechts één der ouders het ouderlijk gezag heeft over de minderjarige sporter, dan verschaft een geaccrediteerd lid van de VSPN de informatie over de sporter die hij aan deze ouder verstrekt desgevraagd ook aan de andere ouder, tenzij dit in strijd zou zijn met de belangen van de minderjarige sporter.

I.1.5.3 Meerderjarige wilsonbekwame sporter

Als de sporter meerderjarig is, maar niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake, worden de in de code aan hem toegekende rechten uitgeoefend door zijn wettelijk vertegenwoordiger. Als er geen wettelijk vertegenwoordiger is benoemd, worden de rechten uitgeoefend door een vertegenwoordiger die door de sporter is aangewezen. Heeft de sporter dit niet kunnen doen, dan laat een geaccrediteerd lid van de VSPN de rechten van de sporter uitoefenen door respectievelijk de echtgenoot of levensgezel, ouder, kind, broer of zuster van de sporter, tenzij de sporter dat niet wenst of een geaccrediteerd lid van de VSPN dat niet in het belang van de sporter acht. Ook als er sprake is van een vertegenwoordiging zoals boven vermeld, dan nog betreft een geaccrediteerd lid van de VSPN de meerderjarige wilsonbekwame sporter waar mogelijk bij de uitoefening van zijn rechten.

Beslissingen van de genoemde vertegenwoordigers worden door een geaccrediteerd lid van de VSPN niet gevolgd als hij in de gegeven omstandigheden meent dat dit zou strijden met de belangen van de sporter.

II. De basisprincipes

II.1.1.1 Verantwoordelijkheid

Geaccrediteerde leden van de VSPN onderkennen hun professionele en wetenschappelijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de betrokkenen, hun omgeving en de maatschappij. Geaccrediteerde leden van de VSPN zijn verantwoordelijk voor hun beroepsmatig handelen. Voor zover dat in hun vermogen ligt zorgen zij ervoor dat hun diensten en de resultaten van hun handelen niet worden misbruikt.

II.1.1.2 Integriteit

Geaccrediteerde leden van de VSPN streven naar integriteit in de wetenschapsbeoefening, het onderwijs en de toepassing van de sportpsychologie. In hun handelen betonen geaccrediteerde leden van de VSPN eerlijkheid, gelijkwaardige behandeling en openheid tegenover betrokkenen. Zij scheppen tegenover alle betrokkenen duidelijkheid over de rollen die zij vervullen en handelen in overeenstemming daarmee.

II.1.1.3 Respect

Geaccrediteerde leden van de VSPN tonen respect voor de fundamentele rechten en waardigheid van betrokkenen. Zij respecteren het recht van betrokkenen op privacy en vertrouwelijkheid. Zij respecteren en bevorderen diens zelfbeschikking en autonomie, voor zover dat te verenigen is met de andere professionele verplichtingen van de geaccrediteerde leden van de VSPN en met de wet.

II.1.1.4 Deskundigheid

Geaccrediteerde leden van de VSPN streven naar het verwerven en handhaven van een hoog niveau van deskundigheid in hun beroepsuitoefening. Zij nemen de grenzen van hun deskundigheid in acht en de beperkingen van hun ervaring. Zij bieden alleen diensten aan waarvoor zij door opleiding, training en ervaring zijn gekwalificeerd. Datzelfde geldt ook voor de methoden en technieken die zij gebruiken.

III. Richtlijnen ter uitwerking van de basisprincipes

III.1 Verantwoordelijkheid

III.1.1 De kwaliteit van het beroepsmatig handelen

III.1.1.1 Vertrouwen in de sportpsychologie en sportpsychologiebeoefening

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onthoudt zich van gedragingen waarvan hij weet of redelijkerwijs kan voorzien dat deze het vertrouwen in de wetenschap van de sportpsychologie, de sportpsychologiebeoefening of in collega's kunnen schaden.

III. 1.1.2 Zorgvuldig handelen

In zijn handelen en nalaten is een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgvuldig jegens sporters en andere betrokkenen.

III.1.1.3 Zorg voor kwaliteit

Een geaccrediteerd lid van de VSPN dient te zorgen voor een goede kwaliteit van zijn beroepsmatig handelen.

III.1.1.4 Professionele en ethische normen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN handelt in zijn beroepsuitoefening volgens professionele en ethische normen. Hij handelt in overeenstemming met de stand van de wetenschap. Hij draagt naar vermogen bij aan het ontwikkelen van dergelijke normen en standaarden in zijn vakgebied.

III.1.1.5 Zorgvuldigheid en voorzichtigheid bij nieuwe methoden

Bij het toepassen van nieuwe methoden of het betreden van nieuwe toepassingsgebieden gaat een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgvuldig en voorzichtig te werk.

III.1.2 Continuïteit van het beroepsmatig handelen

III.1.2.1 Continuïteit van de professionele relatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is verantwoordelijk voor de continuïteit van de professionele relatie. Als dat nodig is schakelt hij daarbij andere deskundigen in. Hij treft maatregelen om zich er van te verzekeren dat een of meer vakgenoten zijn professionele werkzaamheden overnemen dan wel afronden, als hij om welke reden dan ook genoodzaakt is de professionele relatie ontijdig te onderbreken of voortijdig af te breken. Een geaccrediteerd lid van de VSPN is verantwoordelijk voor een adequate overdracht.

III.1.2.2 Volledigheid, noodzakelijkheid en actualiteit van het dossier

Alle gegevens die noodzakelijk zijn voor de professionele relatie en dienen tot het doel van de professionele relatie worden door een geaccrediteerd lid van de VSPN bewaard, en geen andere. Hij bewaart deze gegevens uitsluitend in het dossier. Hij zorgt er voor dat het dossier altijd zodanig bijgewerkt is dat bij een onvoorziene absentie van zijn kant, een deskundige vakgenoot de professionele relatie kan voortzetten.

III.1.2.3 Verantwoordelijkheid na beëindiging van de professionele relatie

Al voor het aangaan van de professionele relatie geeft een geaccrediteerd lid van de VSPN er zich rekenschap van dat na de formele beëindiging van de professionele relatie zijn professionele verantwoordelijkheid ten opzichte van de betrokkenen niet zonder meer ophoudt te bestaan. Als gevolg van de professionele relatie kan er immers na de beëindiging daarvan nog steeds sprake kan zijn van belangentegenstellingen of een ongelijke machtsverhouding tussen hem en betrokkenen.

Evenzeer blijft zijn professionele verantwoordelijkheid ten opzichte van de betrokkenen bestaan waar deze rechtstreeks voortvloeit uit de voorafgaande professionele relatie.

III.1.3 Voorkomen en beperken van schade

III.1.3.1 Verplichtingen jegens de externe opdrachtgever

Onverlet het bepaalde in de artikelen III.3.2.12 en III.3.2.19 verstrekt een

geaccrediteerd lid van de VSPN aan de externe opdrachtgever de gegevens die noodzakelijk zijn om zijn declaraties te specificeren.

III.1.3.2 Negatieve ervaringen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN stelt betrokkenen niet aan negatieve ervaringen bloot tenzij dat noodzakelijk is voor het bereiken van het doel van zijn beroepsmatig handelen en het de enige manier is waarop dat doel kan worden bereikt. In dat geval tracht hij zoveel mogelijk de gevolgen van de negatieve ervaringen voor de betrokkenen te beperken of te neutraliseren.

III.1.3.3 Onderzoek met en uitspraken over personen zonder hun toestemming

Een geaccrediteerd lid van de VSPN geeft zich rekenschap van zijn verantwoordelijkheid om schade te voorkomen als hij wetenschappelijk onderzoek doet met personen of professionele uitspraken over hen doet zonder dat zij daar toestemming voor hebben gegeven.

III.1.3.4 Ingrijpende indirecte effecten van het beroepsmatig handelen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN realiseert zich dat zijn beroepsmatig handelen niet alleen directe gevolgen kan hebben maar ook ingrijpende indirecte effecten. Als dat het geval is dan handelt hij overeenkomstig de hieraan voorafgaande bepaling.

III.1.4 Voorkómen van misbruik

III.1.4.1 Voorkómen van misbruik van resultaten

Een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgt ervoor, voor zover dat in zijn macht ligt, dat geen misbruik wordt gemaakt van de resultaten van zijn beroepsmatig handelen.

III.1.4.2 Voorkomen van onbedoeld gebruik en misbruik van rapportage

Een geaccrediteerd lid van de VSPN treft maatregelen om te voorkomen dat een rapportage wordt gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze is opgesteld. Daartoe dient in de rapportage te worden vermeld dat deze van vertrouwelijke aard is. Bovendien wordt vermeld dat de conclusies alleen betrekking hebben op de aan de rapportage ten grondslag liggende doel- of vraagstelling en niet zonder meer kunnen dienen voor de beantwoording van andere vragen. Ook wordt in de rapportage vermeld na verloop van welke termijn de conclusies redelijkerwijs hun geldigheid verloren kunnen hebben.

III.1.4.3 Inspanningen van een geaccrediteerd lid van de VSPN om misbruik van rapportage tegen te gaan

Wanneer het een geaccrediteerd lid van de VSPN bekend is dat een opdrachtgever niet handelt in overeenstemming met het voorgaande artikel wijst hij deze op diens onjuiste handelwijze. Als dit geen effect heeft, dan overweegt een geaccrediteerd lid van de VSPN om geen verdere opdrachten meer van de betreffende opdrachtgever aan te nemen, zolang deze zijn handelwijze niet heeft gewijzigd.

III.1.5 Een geaccrediteerd lid van de VSPN en zijn werkomgeving

III. 1.5.1 Vrijheid om te kunnen handelen conform de gedragscode

Als professioneel beroepsbeoefenaar is een geaccrediteerd lid van de VSPN volledig verantwoordelijk voor zijn beroepsmatig handelen, ongeacht zijn verplichtingen jegens eventuele leidinggevenden en opdrachtgevers.

Voor zover van betekenis, zorgt een geaccrediteerd lid van de VSPN er voor dat eenieder in zijn werkomgeving op de hoogte is van de eisen die de Gedragscode voor geaccrediteerde leden van de VSPN aan hem stelt en hij verzekert zich van de nodige vrijheid om te kunnen handelen naar die eisen.

III. 1.5.2 Verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van medewerkers

De geaccrediteerde leden van de VSPN zijn verantwoordelijk voor de technische en de ethische kwaliteit van het werk van degenen die onder zijn directe leiding meewerken aan de uitvoering van opdrachten, waarvoor hij zelf de professionele verantwoordelijkheid draagt.

Als deze medewerkers niet vanuit hun beroep of functie aan eigen beroepsethische regels zijn onderworpen, wijst hij hen op de afgeleide verplichtingen uit deze gedragscode, in het bijzonder op de geheimhoudingsverplichting.

Hij vergewist zich van de professionele (en ethische) kwaliteit van degenen die hij bij zijn beroepsmatig handelen anderszins inschakelt.

III.1.5.3 Hulp en steun aan collega's, studenten en supervisanten

Met zijn deskundigheid en ervaring verleent een geaccrediteerd lid van de VSPN hulp en steun aan collega's, studenten en supervisanten om ertoe bij te dragen dat zij het beroep professioneel en ethisch verantwoord kunnen uitoefenen. Hij onthoudt zich van gedragingen die hen daarin kunnen schaden.

III.1.5.4 Collegiaal appèl

Een geaccrediteerd lid van de VSPN volgt het beroepsmatig handelen van collega's kritisch en stelt dat handelen ter discussie als daartoe aanleiding is. Hij spreekt collega's erop aan als hij meent dat zij in strijd met de bepalingen van de gedragscode handelen of hebben gehandeld. Hij zorgt dat de belangen van sporters door dit aanspreken niet worden geschaad.

Een geaccrediteerd lid van de VSPN dient geen klacht in tegen een collega voordat hem is gebleken dat deze collega weigert zijn handelen te verantwoorden in een collegiaal dispuut of volhardt in het veronderstelde ethisch onjuiste handelen.

III.1.6 Verantwoording

III. 1.6.1 Afleggen van verantwoording

Een geaccrediteerd lid van de VSPN houdt van zijn professionele activiteiten op zodanige wijze aantekening, dat hij in staat is van zijn handelwijze verantwoording af te leggen.

III. 1.6.2 Bewaartermijn van een op naam gesteld dossier

Na beëindiging van de professionele relatie bewaart een geaccrediteerd lid van de VSPN het op naam gestelde dossier een jaar of zoveel langer als noodzakelijk is voor het doel waarvoor het dossier is aangelegd, dan wel wettelijk is voorgeschreven. Het dossier wordt niet langer bewaard dan de van tevoren vastgestelde termijn.

Als er een klacht wordt ingediend bij het College van Toezicht, dan mag een geaccrediteerd lid van de VSPN bij het verstrijken van de bewaartermijn niet tot vernietiging van het dossier overgaan zolang de klachtbehandeling in eerste, dan wel in tweede aanleg, niet is afgerond, tenzij de sporter om vernietiging vraagt.

III. 1.6.3 Medewerking aan behandeling van een klachtenprocedure

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onttrekt zich niet aan de behandeling van een klachtenprocedure, als die tegen hem wordt ingesteld. Hij zal naar beste weten de vragen van de Colleges beantwoorden en aan hun verzoeken voldoen.

III.2 Integriteit

III.2.1 Betrouwbaarheid

III.2.1.1 Voorwaarden voor aanvang en voortzetting van de professionele relatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN dient een professionele relatie alleen aan te vangen of voort te zetten, als dit professioneel en ethisch verantwoord is.

III.2.1.2 Reden tot beëindiging van de professionele relatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN zet de professionele relatie niet voort als daar professioneel geen grond meer voor bestaat of als dat niet langer op een professioneel verantwoorde manier mogelijk is. Hij zorgt ervoor dat de professionele relatie in overleg met de sporter wordt afgerond en dat daarover geen misverstanden blijven bestaan.

III.2.1.3 Niet meewerken aan werkzaamheden die strijdig zijn met de code

Een geaccrediteerd lid van de VSPN verleent geen medewerking aan werkzaamheden van anderen die met de code in strijd zijn. Evenmin profiteert hij van de resultaten van dergelijke werkzaamheden.

III.2.1.4 Onafhankelijkheid en objectiviteit in het beroepsmatig handelen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgt ervoor dat hij in zijn beroepsmatig handelen onafhankelijk en objectief kan optreden. Hij laat zijn beroepsmatig handelen niet zodanig beïnvloeden, dat hij zijn werkwijze en de resultaten daarvan professioneel niet

kan verantwoorden.

III.2.2. Eerlijkheid

III.2.2.1 Voorkómen van misleiding

Een geaccrediteerd lid van de VSPN voorkomt misleiding in zijn beroepsmatig handelen. Als tijdelijke misleiding onvermijdelijk is, zorgt een geaccrediteerd lid van de VSPN ervoor dat de daaruit ontstane misverstanden zo spoedig mogelijk worden weggenomen.

III.2.2.2 Geen misbruik van kennis, vaardigheden of overwicht

Een geaccrediteerd lid van de VSPN maakt geen misbruik van zijn psychologische kennis en vaardigheden of van het overwicht dat voortvloeit uit zijn deskundigheid of zijn positie.

III.2.2.3 Vermelden van opleiding, kwalificaties, ervaring, deskundigheid en titels

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is nauwgezet bij het vermelden van zijn opleiding en kwalificaties, ervaring, deskundigheid en titels. Hij vermeldt deze uitsluitend wanneer zij relevant zijn.

III.2.2.4 Geen irreële verwachtingen wekken

Een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgt ervoor dat met betrekking tot de aard, de effecten en de gevolgen van zijn dienstverlening geen verwachtingen worden gewekt die niet op de realiteit gestoeld zijn.

III.2.2.5 Informatie over voorwaarden waaronder opdrachten worden aanvaard

Een geaccrediteerd lid van de VSPN stelt voorafgaand aan of in het vroegste stadium van de professionele relatie de betrokkenen eerlijk en nauwgezet op de hoogte van de financiële en andere voorwaarden waaronder hij zijn opdracht aanvaardt, voor zover deze informatie voor betrokkenen van belang is voor het weloverwogen verlenen van hun medewerking aan de uitvoering van de opdracht.

III.2.2.6 Informatie over alternatieve theorieën of verklaringen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is nauwgezet bij het verstrekken van informatie aan betrokkenen en informeert dezen passend over eventuele alternatieve theorieën of verklaringen, en expliciteert zijn professioneel oordeel over deze alternatieven.

III.2.2.7 Bronvermelding

Bij het presenteren van bevindingen van het beroepsmatig handelen vermeldt een geaccrediteerd lid van de VSPN op passende wijze de bronnen waaruit hij heeft geput, voor zover de resultaten of het gedachtegoed niet voortkomen uit eigen professionele werkzaamheden. Dit geldt zowel voor schriftelijke als voor mondelinge presentaties.

III.2.2.8 Zorgvuldigheid in het verkrijgen en weergeven van gegevens

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is zorgvuldig in het verkrijgen en het statistisch

bewerken van gegevens en in het weergeven en het verklaren van de resultaten.

III.2.3 Rolintegriteit

III.2.3.1 Niet oneigenlijk bevorderen van persoonlijke belangen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN laat na in zijn beroepsmatig handelen zijn zakelijke, persoonlijke, religieuze, politieke of ideologische belangen oneigenlijk te bevorderen.

III.2.3.2 Onderkennen van onverenigbare belangen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onderkent de moeilijkheden die kunnen ontstaan doordat sporter, opdrachtgever en personen die deel uitmaken van een sportersysteem onverenigbare belangen kunnen hebben. In een zo vroeg mogelijk stadium expliciteert hij zijn positiekeuze daarbij aan alle betrokkenen.

III.2.3.3 Niet aanvaarden van onverenigbare opdrachten

Een geaccrediteerd lid van de VSPN aanvaardt geen nieuwe opdracht die niet goed te verenigen is met een reeds eerder aanvaarde opdracht, ook als er geen sprake is van dezelfde sporter. Bij motivering van zo'n weigering neemt een geaccrediteerd lid van de VSPN de vertrouwelijkheid in acht.

III.2.3.4 Vermijden van het vermengen van professionele rollen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onderkent de moeilijkheden die kunnen ontstaan uit het gelijktijdig of opeenvolgend vervullen van verschillende professionele rollen ten opzichte van een of meer betrokkenen. Bij voorkeur begeeft hij zich niet in een dergelijke positie. Als een geaccrediteerd lid van de VSPN onder omstandigheden het vervullen van meerdere rollen na of naast elkaar ten opzichte van betrokkene(n) niettemin aanvaardbaar vindt, dan scheidt hij daarover duidelijkheid tegenover deze(n).

III.2.3.5 Vermijden van het vermengen van professionele en niet-professionele rollen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN vermengt professionele en niet-professionele rollen niet zodanig met elkaar dat hij niet meer in staat kan worden geacht een professionele afstand tot de betrokkene(n) te bewaren of dat de belangen van de betrokkene(n) worden geschaad.

III.2.3.6 Geen seksuele gedragingen ten opzichte van de sporter

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onthoudt zich van seksuele toenadering ten opzichte van zijn sporter en gaat niet in op dergelijke toenaderingen van diens kant. Hij onthoudt zich van gedragingen die seksueel getint zijn of in het algemeen als zodanig kunnen worden opgevat.

III.2.3.7 Geen seksuele relatie met de sporter

Een geaccrediteerd lid van de VSPN gaat met zijn sporter geen seksuele relatie aan tijdens de professionele relatie, of direct aansluitend daaraan. Ook nadien is hij daarin terughoudend. Hetzelfde geldt voor de relaties met andere betrokkenen, waarbij sprake

is van een aanzienlijk machtsverschil of grote afhankelijkheid, zoals studenten of supervisanten.

III.2.3.8 Persoonlijke relatie na het beëindigen van de professionele relatie

Bij het aangaan van een persoonlijke relatie na het beëindigen van de professionele relatie, vergewist een geaccrediteerd lid van de VSPN zich ervan dat de voorgaande professionele relatie geen onevenredige betekenis meer heeft.

Als het hierbij gaat om een seksuele relatie is een geaccrediteerd lid van de VSPN er verantwoordelijk voor dat hij desgevraagd kan aantonen dat hij bij het aangaan van deze relatie alle zorgvuldigheid in acht genomen heeft, die van hem als professioneel sportpsycholoog VSPN® verwacht mag worden.

III.3 Respect

III.3.1 Algemeen respect

III.3.1.1 Respect voor kennis, inzicht en ervaring

Een geaccrediteerd lid van de VSPN geeft zich rekenschap van en respecteert de kennis, het inzicht en de ervaring van de betrokkene.

III.3.1.2 Respect voor psychische en lichamelijke integriteit

Een geaccrediteerd lid van de VSPN respecteert de psychische en lichamelijke integriteit van de betrokkene en tast hem niet in zijn waardigheid aan. Hij dringt niet verder door in het privéleven van de betrokkene dan voor het doel van zijn beroepsmatig handelen noodzakelijk is.

III.3.1.3 Geen ongerechtvaardigde discriminatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN geeft zich rekenschap van de individuele eigenschappen en omstandigheden van elke sporter en de culturele verschillen die tussen sporters bestaan en houdt daar rekening mee. Hij spant zich ervoor in dat ondanks die verschillen een ieder in een soortgelijke situatie dezelfde kansen krijgt.

Discriminatie wegens ras, etniciteit, geslacht, levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, seksuele geaardheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

III.3.2 Autonomie en zelfbeschikking

III.3.2.1 Respect voor autonomie en zelfbeschikking

In zijn beroepsmatig handelen respecteert een geaccrediteerd lid van de VSPN de autonomie en zelfbeschikking van de betrokkene, en bevordert deze. In het bijzonder komt die zelfbeschikking van de betrokkene tot uiting in het recht om de professionele relatie met een geaccrediteerd lid van de VSPN al dan niet aan te gaan, voort te zetten, dan wel te beëindigen.

III.3.2.2 Respectvol handelen bij beperkte zelfbeschikking

De zelfbeschikking van de sporter kan worden beperkt door zijn leeftijd, aanleg en ontwikkeling, geestelijke gezondheid, door wettelijke bepalingen of door de beslissingsbevoegdheid van een externe opdrachtgever die deze ontleent aan een hem opgedragen wettelijke taak of rechterlijke beslissing. In dat geval laat een geaccrediteerd lid van de VSPN binnen deze beperkingen de zelfbeschikking van de sporter toch zoveel mogelijk tot haar recht komen.

III.3.2.3 Toestemming bij aangaan of voortzetten van de professionele relatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN kan uitsluitend een professionele relatie met iemand aangaan of voortzetten met diens toestemming. Die toestemming is echter niet nodig als de professionele relatie tot stand komt als gevolg van een opdracht door een externe opdrachtgever die daartoe een door de wet toegekende bevoegdheid heeft.

III.3.2.4 Welingelicht aangaan en voortzetten van de professionele relatie

Voorafgaande aan en tijdens de duur van de professionele relatie verstrekt een geaccrediteerd lid van de VSPN zodanige informatie aan de sporter, dat deze vrijelijk in staat is welingelicht in te stemmen met het aangaan en voortzetten van de professionele relatie.

III.3.2.5 Informatie bij het aangaan en voortzetten van de professionele relatie

De informatie bij het aangaan en voortzetten van de professionele relatie wordt bij voorkeur schriftelijk gegeven en waar nodig mondeling toegelicht, en bevat voor zover van toepassing:

- het doel van de professionele relatie, de context waarin die plaatsvindt en de plaats van de sporter en een geaccrediteerd lid van de VSPN hierin;
- de methoden van onderzoek of behandeling die in aanmerking komen en wat daarvan wel en niet te verwachten is;
- de gang van zaken, de activiteiten en situaties waarmee de sporter rechtstreeks of indirect zal worden geconfronteerd;
- de personen met wie een geaccrediteerd lid van de VSPN in de professionele relatie samenwerkt, al dan niet in multidisciplinair verband;
- de soort gegevens die over de sporter worden verzameld, de wijze waarop deze worden bewaard en hoe lang de gegevens worden bewaard;
- de wijze van eventuele rapportering en aan wie wordt gerapporteerd;
- de regels in de gedragscode met betrekking tot inzage en afschrift, correctie en blokkering van de rapportage;
- eventuele instanties die bij de professionele relatie enig belang hebben;
- mogelijke neveneffecten van het beroepsmatig handelen;
- de gebondenheid van een geaccrediteerd lid van de VSPN aan de gedragscode en het klachtrecht.

III.3.2.6 Dezelfde informatie voor externe opdrachtgever en sporter

Vóór de aanvang van de professionele relatie dient een geaccrediteerd lid van de VSPN zich ervan te vergewissen dat zowel de externe opdrachtgever als de sporter of het sportersysteem over dezelfde informatie beschikken over het doel en de opzet van de professionele relatie en over de voorgenomen werkwijze. De opdracht kan slechts doorgang vinden als over doel en opzet tussen hen overeenstemming bestaat.

Bij wijziging van de situatie of van de opdracht dient een geaccrediteerd lid van de VSPN tot hernieuwde afspraken te komen.

III.3.2.7 Overleg over invulling van de professionele relatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN biedt de sporter de gelegenheid voor overleg over diens wensen en meningen betreffende de invulling van de professionele relatie, tenzij dat een goede voortgang van de professionele relatie in de weg staat.

III.3.2.8 Instemming en informatie bij professionele activiteiten in ruimere zin

Als er sprake is van professionele werkzaamheden van de sportpsycholoog VSPN®, die niet aangemerkt kunnen worden als een professionele relatie in de zin van deze code, dan gelden de bepalingen in deze paragraaf, voor zover zij van toepassing zijn opzichte van degenen die betrokken zijn bij die professionele werkzaamheden.

III.3.2.9 Inzage in en afschrift van het eigen dossier

Een geaccrediteerd lid van de VSPN geeft de sporter desgevraagd inzage in en afschrift van het diens dossier. Hij biedt daarbij aan tekst en uitleg te verschaffen. Alvorens de sporter inzage te geven, verwijdert een geaccrediteerd lid van de VSPN de gegevens die betrekking hebben op anderen, voor zover die niet door de sporter zelf zijn verstrekt.

Als er sprake is van een professionele relatie met een sportersysteem, worden daarbij van de afzonderlijke personen alle gegevens, die niet tegelijkertijd betrekking hebben op andere personen in dat systeem (ook) op zodanige wijze bewaard, dat aan elk afzonderlijk gelegenheid tot inzage gegeven kan worden zonder de vertrouwelijkheid van de gegevens van de anderen te schenden.

III.3.2.10 Toegankelijkheid van het dossier

Een geaccrediteerd lid van de VSPN richt het dossier naar vorm en inhoud zo in dat het voor de sporter redelijkerwijs toegankelijk is.

III.3.2.11 Verbetering van, aanvulling op of verwijdering van gegevens in het dossier

Een geaccrediteerd lid van de VSPN corrigeert die gegevens in het dossier, waarvan de sporter aannemelijk maakt dat ze onjuist zijn, onvolledig, of niet ter zake doen, gezien de doelstelling van het dossier en voor zover deze op hem betrekking hebben.

Op verzoek van de sporter worden door hem opgestelde notities met zijn opvattingen over de professionele relatie in het dossier opgenomen.

III.3.2.12 Recht op vernietiging van het eigen dossier

Op schriftelijk verzoek van de sporter wordt diens dossier door een geaccrediteerd lid

van de VSPN vernietigd. Het verzoek om vernietiging wordt bewaard.

Het verzoek van de sporter om vernietiging wordt niet ingewilligd als het dossier betrekking heeft op een professionele relatie in opdracht van een externe opdrachtgever die een door de wet toegekende bevoegdheid heeft om nakoming van de opdracht te eisen, en deze opdrachtgever niet met vernietiging instemt.

III.3.2.13 Rapportage in opdracht van de sporter

Rapportage in opdracht van de sporter wordt uitsluitend aan de sporter uitgebracht en bij voorkeur schriftelijk.

III.3.2.14 Toestemmingsvereiste voor rapportage aan derden

Voor rapportage aan derden is toestemming van de sporter noodzakelijk.

III.3.2.15 Rapportage aan derden

De rapportage aan een derde wordt als regel schriftelijk uitgebracht. Als gemotiveerd kan worden dat schriftelijke rapportage niet in overeenstemming kan worden gebracht met het doel van de opdracht, wordt vooraf afgesproken dat de rapportage mondeling wordt uitgebracht.

III.3.2.16 Gelegenheid tot inzage voorafgaand aan de rapportage

Als een geaccrediteerd lid van de VSPN rapporteert aan een derde, biedt een geaccrediteerd lid van de VSPN de sporter de gelegenheid tot inzage in het rapport voordat de rapportage wordt uitgebracht. Het recht op inzage geldt niet voor delen in het rapport die betrekking hebben op anderen. Wanneer de rapportage feitelijk wordt uitgebracht verschaft een geaccrediteerd lid van de VSPN de sporter desgewenst een afschrift, voor zover de rapportage op de sporter betrekking heeft.

III.3.2.17 Mondelinge rapportage aan een derde

Wanneer, met in achtneming van het artikel III.3.2.15, een rapportage mondeling wordt uitgebracht, dan wordt de inhoud van de rapportage met de sporter besproken voorafgaand aan het uitbrengen ervan.

III.3.2.18 Correctie, aanvulling of verwijdering van gegevens in de rapportage

De gegevens in de rapportage waarvan de sporter aannemelijk maakt dat ze onjuist zijn, worden door een geaccrediteerd lid van de VSPN gecorrigeerd en hij vult ze aan of hij verwijdert ze als ze onvolledig zijn of niet terzake doen gezien de doelstelling van de rapportage.

Dit geldt niet voor de bevindingen en conclusies, deze behoren tot de verantwoordelijkheid van de sportpsycholoog VSPN®.

III.3.2.19 Blokkeren van de rapportage aan de externe opdrachtgever

Als regel heeft de sporter het recht om de rapportage aan de externe opdrachtgever te blokkeren. Dat recht is er echter niet als de externe opdrachtgever op grond van een wettelijke regeling een bevoegdheid heeft om rapportage te eisen. In dat geval stelt een geaccrediteerd lid van de VSPN de sporter in de gelegenheid eventuele

bezwaren tegen de rapportage op schrift te stellen en deze gelijktijdig met de rapportage naar de opdrachtgever te sturen.

Als de sporter geen recht heeft om de rapportage te blokkeren, dan is een geaccrediteerd lid van de VSPN verplicht om hem voorafgaande aan de professionele relatie schriftelijk daarop te wijzen.

III.3.2.20 Inzage- en blokkeringsrecht bij rapportage over een sportersysteem

Sporters kunnen niet zonder meer een beroep doen op bovenstaande bepalingen met betrekking tot inzage en blokkering van de rapportage als zij deel uitmaken van een sportersysteem. Het doel van de rapportage en of de vertrouwelijkheid ten opzichte van de anderen kunnen zich tegen inzage en blokkering verzetten.

Voor zover dat het geval is dienen de sporters voorafgaand aan de professionele relatie daarover te worden ingelicht.

III.3.2.21 Verstrekking van gegevens over de sporter

Een geaccrediteerd lid van de VSPN verstrekt aan een derde die niet de opdrachtgever is, uitsluitend die gegevens over de sporter, waarvoor deze vooraf gerichte toestemming heeft verleend en die relevant en noodzakelijk zijn voor een specifieke vraagstelling van die derde.

III.3.2.22 Verstrekking van gegevens over een ander dan de sporter

Wanneer er in het dossier gegevens aanwezig zijn over een ander dan de sporter, en deze gegevens niet door de sporter zelf zijn verstrekt, dan verstrekt een geaccrediteerd lid van de VSPN deze niet aan derden, dan met gerichte toestemming van die ander en alleen voor zover zij relevant en noodzakelijk zijn voor de specifieke vraagstelling.

De toestemming wordt schriftelijk vastgelegd.

III.3.3 Vertrouwelijkheid

III.3.3.1 Geheimhouding

In het directe contact met de betrokkene gaat een geaccrediteerd lid van de VSPN een vertrouwensrelatie met hem aan. Daarom is een geaccrediteerd lid van de VSPN verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem uit hoofde van de uitoefening van zijn beroep ter kennis komt, voor zover die gegevens van vertrouwelijke aard zijn. Onder deze verplichting valt ook het professionele oordeel van een geaccrediteerd lid van de VSPN over de betrokkene. De geheimhoudingsverplichting blijft na beëindiging van de professionele contacten bestaan.

III.3.3.2 Zorgvuldigheid in de communicatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN neemt in redelijkheid alle voorzorgen dat er in de schriftelijke, telefonische of elektronische communicatie met de sporter of met andere betrokkenen geen vertrouwelijke gegevens over de sporter, zonder diens instemming,

ter kennis komen van derden. In een vroeg stadium overlegt een geaccrediteerd lid van de VSPN daartoe met de sporter of met betrokken derden hoe de communicatie het best kan verlopen en hoe deze moet worden vormgegeven om de vertrouwelijkheid met betrekking tot de sporter te bewaren.

III.3.3.3 Geheimhouding bij rapportage en gegevensverstrekking

Als er met toestemming van de sporter bepaalde gegevens worden verstrekt of wordt gerapporteerd aan derden, dan geldt er geen geheimhoudingsplicht jegens de ontvanger van die gegevens of van het oordeel dat in de verklaring of rapportage is vervat. Voor het overige dat hem ter kennis mocht komen heeft een geaccrediteerd lid van de VSPN een geheimhoudingsplicht.

III.3.3.4 Doorbreken van de geheimhouding

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is niet gehouden geheimhouding in acht te nemen als hij gegronde redenen heeft om te menen dat het doorbreken van de geheimhouding het enige en laatste middel is om direct gevaar voor personen te voorkomen, dan wel wanneer hij door wettelijke bepalingen of een rechterlijke beslissing daartoe wordt gedwongen.

III.3.3.5 Informatie over het doorbreken van de geheimhouding

Als te voorzien is dat een dergelijke situatie zich kan voordoen, stelt een geaccrediteerd lid van de VSPN de betrokkene ervan op de hoogte dat hij in dat geval genoodzaakt kan zijn de geheimhouding te doorbreken, tenzij door een dergelijke mededeling acuut gevaar voor hemzelf of derden kan ontstaan.

III.3.3.6 Reikwijdte van het doorbreken van de geheimhouding

Als een geaccrediteerd lid van de VSPN besluit tot het doorbreken van de geheimhouding dan mag die doorbreking zich niet verder uitstrekken dan in de gegeven omstandigheden is vereist en dient hij de betrokkene van zijn besluit op de hoogte te stellen, tenzij door een dergelijke mededeling acuut gevaar voor hemzelf of derden kan ontstaan.

III.3.3.7 Beroep op verschoning

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is verplicht zich tegenover de rechter te beroepen op verschoning, als het afleggen van een getuigenis of het beantwoorden van vragen hem in strijd brengt met zijn geheimhoudingsplicht.

III.3.3.8 Vertrouwelijkheid jegens andere personen dan sporter

Als het noodzakelijk is om gegevens in het dossier op te nemen, die betrekking hebben op andere personen dan de sporter en die gegevens niet door de sporter zelf zijn verstrekt, dan worden deze in zodanige vorm opgenomen, dat ze tijdelijk te verwijderen zijn, zodat bij inzage door de sporter de vertrouwelijkheid van die gegevens gewaarborgd kan worden.

III.3.3.9 Vertrouwelijkheid jegens personen in een sportersysteem

Voor zover gegevens noodzakelijkerwijs op meerdere personen tegelijk betrekking hebben, dan worden deze verzameld in een dossier over het betreffende sportersysteem. Geen van de personen in het sportersysteem heeft recht op inzage en afschrift van die gegevens, tenzij de andere(n) schriftelijk toestemming hiertoe verleent of verlenen.

Voorafgaand aan het opnemen van gegevens in zo'n dossier deelt een geaccrediteerd lid van de VSPN dat aan elk van hen mee, en wijst hen erop dat daaruit een beperking kan voortvloeien van het recht op inzage en afschrift, voor zover dat noodzakelijk is om de vertrouwelijkheid van elkaars gegevens te waarborgen.

III.3.3.10 Beveiliging van het dossier

Een geaccrediteerd lid van de VSPN zorgt er voor dat het dossier op zodanige wijze wordt bewaard dat zonder zijn toestemming niemand toegang daartoe heeft, zodat de vertrouwelijkheid van de gegevens bewaard blijft.

III.3.3.11 Verstrekking van gegevens en beoordelingen zonder toestemming

Voor het verstrekken van gegevens en het geven van beoordelingen aan andere beroepsbeoefenaren is geen gerichte toestemming van de sporter nodig als die andere beroepsbeoefenaren de sporter behandelen of onderzoeken in verband met hetzelfde als dat waarop de professionele relatie van een geaccrediteerd lid van de VSPN betrekking heeft, of met iets dat daaraan sterk gerelateerd is. De verstrekking wordt beperkt tot die gegevens en beoordelingen die noodzakelijk zijn voor de werkzaamheden van die andere beroepsbeoefenaren.

III.3.3.12 Wettelijk verplichte verstrekking van gegevens en van beoordelingen

Voor het verstrekken van gegevens of van een beoordeling aan derden is geen toestemming van de sporter nodig wanneer een geaccrediteerd lid van de VSPN op grond van een wettelijke bepaling verplicht is deze te verstrekken. De sporter wordt hiervan van tevoren op de hoogte gesteld.

III.3.3.13 Gegevensverstrekking aan medewerkers

Er is geen toestemming van de sporter nodig voor het verstrekken van gegevens aan iemand die onder leiding van een geaccrediteerd lid van de VSPN meewerkt aan de uitvoering van de professionele relatie.

III.3.3.14 Informatieverstrekking voor research en statistiek

Ten behoeve van research en statistiek mag een geaccrediteerd lid van de VSPN desgevraagd aan een derde gegevens en beoordelingen verstrekken. Deze gegevens en beoordelingen dienen zo te worden aangeleverd, dat herkenbaarheid van de persoon daarbij wordt uitgesloten, tenzij dat gezien het doel van het onderzoek niet mogelijk is. In dat geval kunnen die gegevens, respectievelijk beoordelingen, alleen met toestemming van de sporter worden verstrekt.

III.3.3.15 Gebruik van gegevens voor publicaties, onderwijs, supervisie en intervisie

Voor wetenschappelijke publicaties, onderwijsdoelen, supervisie en intervisie mag een geaccrediteerd lid van de VSPN uitsluitend gegevens van en oordelen over een sporter gebruiken waaruit diens identiteit niet te herleiden is. De combinatie van gegevens en beschreven omstandigheden mag er niet toe kunnen leiden dat derden daaruit de sporter herkennen, tenzij de sporter toestemming heeft gegeven voor een dergelijke gegevensverstrekking.

III.3.3.16 Rapporteren over anderen dan de sporter

Bij het uitbrengen van rapportages beperkt een geaccrediteerd lid van de VSPN zich bij het geven van oordelen en adviezen tot die aangaande de sporter, en geeft hij geen oordelen of adviezen met betrekking tot een ander dan de sporter. Indien het voor het doel van de rapportage noodzakelijk is over een ander dan de sporter gegevens te verstrekken, dan beperkt een geaccrediteerd lid van de VSPN zich zo mogelijk tot die gegevens die hij uit eigen waarneming of onderzoek heeft verkregen. Voor het verstrekken van dergelijke gegevens is gerichte toestemming van betrokkene noodzakelijk. Indien een geaccrediteerd lid van de VSPN het noodzakelijk acht in een rapportage gegevens over een ander dan de sporter te vermelden, die hij niet uit eigen waarneming of onderzoek heeft verkregen, dan is hij daarin uiterst terughoudend en geeft steeds de bron en relevantie van de gegevens aan.

III.4 Deskundigheid

III.4.1 Ethisch bewustzijn

III.4.1.1 Beroepsuitoefening in overeenstemming met de gedragscode

Een geaccrediteerd lid van de VSPN is zich bewust van de ethische aspecten van zijn beroepsmatig handelen en beoefent zijn professie in overeenstemming met de 'Gedragscode voor geaccrediteerde leden van de VSPN'.

III.4.1.2 Noodzaak van kritische bezinning

Een geaccrediteerd lid van de VSPN denkt kritisch na over zijn beroepsmatig handelen en over zijn persoonlijke waarden en motieven die bij dat handelen een rol spelen. Hij stelt zijn beroepsmatig handelen met enige regelmaat aan de orde in (inter)collegiaal overleg, zoals bijvoorbeeld intervisie. Hij volgt de ethische discussie binnen zijn beroepsgroep.

III.4.1.3 Kennis van wettelijke bepalingen

Geaccrediteerde leden van de VSPN stellen zich op de hoogte van de wettelijke bepalingen die in hun werkveld van toepassing zijn en handelen ernaar.

III.4.2 Vakbekwaamheid

III.4.2.1 In stand houden en verder ontwikkelen van de professionele deskundigheid

Een geaccrediteerd lid van de VSPN houdt zijn professionele deskundigheid in stand en ontwikkelt deze in overeenstemming met de recente ontwikkelingen in de sportpsychologie. Hij volgt de voor hem relevante vakliteratuur en neemt deel aan relevante bij- en nascholing.

III.4.2.2 Gebruik van doeltreffende en doelmatige methoden

Een geaccrediteerd lid van de VSPN kiest methoden die doeltreffend en doelmatig zijn en geeft zich rekenschap van de beperkingen van die methoden.

III.4.3 De grenzen van het beroepsmatig handelen

III.4.3.1 Professionele en persoonlijke beperkingen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN onderkent zijn professionele en persoonlijke beperkingen en is daar open over. Waar nodig roept hij deskundig advies en ondersteuning in, en verwijst zo nodig door.

III.4.3.2 Grenzen van de eigen deskundigheid

Een geaccrediteerd lid van de VSPN neemt in zijn beroepsmatig handelen de grenzen van zijn deskundigheid in acht en aanvaardt geen opdrachten waarvoor hij de deskundigheid mist.

III.4.3.3 Grenzen van het domein van de sportpsychologiebeoefening

Aan elke opdracht dient een duidelijk omschreven doel- of vraagstelling ten grondslag te liggen. Een geaccrediteerd lid van de VSPN neemt geen opdracht aan, waarvan de doel- of vraagstelling niet valt binnen het domein van de sportpsychologiebeoefening. Evenmin doet hij dat als de beschikbare methoden en technieken ontoereikend zijn voor een behoorlijke interventie of beantwoording van de vraagstelling.

Als een geaccrediteerd lid van de VSPN een dergelijke opdracht krijgt, treedt hij met de opdrachtgever in overleg om de doel- of vraagstelling te herformuleren voordat hij de opdracht kan aannemen.

III.4.3.4 Kwalificatie

Een geaccrediteerd lid van de VSPN hanteert alleen methoden, waarvoor hij door opleiding, training en/of ervaring is gekwalificeerd.

III.4.3.5 Relevantie en beperkingen van conclusies

Een geaccrediteerd lid van de VSPN geeft zich er rekenschap van in hoeverre de conclusies die hij uit zijn bevindingen trekt relevant zijn en welke beperkingen aan deze conclusies kleven. In overeenstemming daarmee nuanceert hij zijn conclusies.

III.4.3.6 Rapportage beperken tot relevante gegevens

Een geaccrediteerd lid van de VSPN beperkt zich in rapportages tot het vermelden van

die gegevens en oordelen die voor het doel van de rapportage noodzakelijk zijn. Hij doet dat in voor de ontvanger van het rapport begrijpelijke en in ondubbelzinnige termen. Uit de rapportage moet duidelijk blijken wat de beperkingen zijn van de uitspraken en de gronden waarop deze berusten. Wanneer er een verzoek is om een beoordeling te geven over de (toekomstige) toestand of het (toekomstig) functioneren van de sporter, dient een geaccrediteerd lid van de VSPN zich te beperken tot een beoordeling die kan worden gedragen door de hem bekende gegevens.

III.4.3.7 Professionele verantwoording van het beroepsmatig handelen

Een geaccrediteerd lid van de VSPN moet zijn beroepsmatig handelen kunnen verantwoorden in het licht van de stand der wetenschap ten tijde van dat handelen, zoals deze uit de vakliteratuur blijkt.

III.4.3.8 Voorkómen van verminderd vermogen tot verantwoorde beroepsuitoefening

Voor zover mogelijk onderkent een geaccrediteerd lid van de VSPN in een vroeg stadium tekenen die wijzen op zodanige persoonlijke, psychische of fysieke problemen, dat zijn beroepsmatig handelen negatief beïnvloed dreigt te worden. Hij roept tijdig deskundig advies en ondersteuning in om de problemen te voorkomen of te verminderen.

III.4.3.9 Staken van het beroepsmatig handelen bij verminderd vermogen

Als zijn psychische, lichamelijke of oordeelkundige vermogens zodanig zijn aangetast of verminderd, dat dit een verantwoorde beroepsuitoefening in de weg staat, staakt een geaccrediteerd lid van de VSPN zijn beroepsmatig handelen zolang als deze toestand duurt.

© VSPN, november 2010

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of gekopieerd zonder toestemming van de VSPN. Deze gedragscode is, met toestemming, een afgeleide van de Gedragscode van het Nederlands Instituut Psychologen (NIP).